

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Lärprogrammet

EXAMENSARBETE

En intervjustudie om hur unga muslimska flickor som bär slöja upplever den svenska skolan

Zaynab Khalaf Mohsen

Examensarbete i religionsvetenskap 15 hp

Halmstad 2013-07-13

1.

Högskolan i Halmstad

Zaynab Khalaf Mohsen

Examensarbete i religionsvetenskap

Lärare. Heike Peter, Jürgen Offermanns

***En intervjustudie om hur unga muslimska flickor som bär
slöja upplever den svenska skolan***

Sammanfattning

Jag har valt att göra en kvalitativ undersökning som belyser hur unga muslimska flickor som bär slöja upplever den svenska skolan. Den ska behandla deras tankar och åsikter kring ämnet. Jag har intervjuat tre muslimska slöjbärande flickor i åldern 15 till 16 år. Intervjuerna har spelats in, transkriberats, och tolkats. I denna studie berättar de intervjuade flickorna om hur de blivit orättvist behandlade, mött fördomar och upplevt sig vara mobbade på grund av sin slöja.

Detta beror på att jag fick höra många gånger om hur slöjbärande flickor har svårt att anpassa sig till den svenska skolan på grund av flera olika orsaker, till exempel utanförskap.

Resultatet visar på att en persons religiösa tillhörighet eller en muslimsk identitet kan visas genom att bära slöja. Många ser slöjan som muslimsk identitet. Resultat visar att vissa slöjbärande flickor upplever utanförskap på grund av fördomar som finns i samhället.

Studiens resultat visar att slöjan skulle kunna bli accepterad och normaliserad om fördomarna bearbetas och slöjbärande kvinnor/flickor syns mer i samhället och i de svenska skolorna.

Relevanta teorin och begrepp som jag valde att utgå från är bland annat teorin om etablerande och outsider, teorin om islamfobi samt begrepp såsom segregation och integration.

Nyckel ord, segregation, slöja, utanförskap, den mångkulturella svenska skolan.

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Syfte och frågeställning.....	6
Bakgrund	7
Tidigare forskning.....	10
Teori.....	15
Norbert Elias.....	15
Integration.....	16
Segregation.....	17
Islamfobi	18
Metod.....	19
Urval.....	20
Etiska frågor.....	20
Intervjufrågor	21
Resultat.....	22
Analys.....	30
Slutsats.....	35
Referenslista.....	37
Bilaga.....	39

Inledning

Jag som skriver denna uppsats har slöja och har burit den i tolv år . Jag fick uppleva många olika saker som till exempel mobbning i skolan och utanförskap. Detta på grund av att jag har en annan bakgrund, och framför allt bär slöja. Mina föräldrar kom till Sverige under 1990-talet. De lämnade sitt hemland för att leva ifred och för att se sina barn växa upp. Deras dröm var att barnen skulle känna sig trygga, starka och få utbilda sig i en skola där alla barn behandlas på samma sätt oavsett vilken religion barnen tillhör. Jag har hört hur min pappa och mamma kom till det nya landet (Sverige), deras upplevelser att det är svårt för slöjbärande kvinnor att integrera sig i svenska samhället. Dessutom såg jag hur unga slöjbärande flickor hamnar alltid utanför när jag jobbade som vikarierande lärare och när jag var lärarstudent. Dessa anledningar skapade ett intresse hos mig, att skriva en uppsats som ska handla om hur unga muslimska flickor som bär slöja upplever den svenska skolan.

Idag finns det partier och politiker som vill förbjuda slöjan för barn (alla som är under 18 år) i svenska skolor till exempel Västeråsmoderater. I Västeråsmoderaternas nya integrationspolitiska program finns en kontroversiell punkt. Det vill säga att skolan ska förbjuda slöjan för alla som är under 18 år. De menar att barnen riskerar att bli mobbade om de bär slöja. Ami Netzler, som är strateg inom social hållbarhet vid stadsledningskontoret i Västerås ser inte slöja som hinder. Hon ser inte slöjan som något problem så länge det inte hindrar elevernas undervisning.¹

Sverige är ett mångkulturellt och mångreligiöst land idag. Vidare innebär detta att elever med olika kulturer och religioner möts och samspelar med varandra. Detta kommer troligen att ställa dagens pedagoger inför svåra situationer, till exempel när unga slöjbärande flickor inte vill delta i simundervisningen. Begreppet ”mångkulturellt samhälle” innebär att det finns olika kulturer som samspelar i ett och samma samhälle. Med mångkulturellt samhälle menas att den beskriver populationen inom ett avgränsat område. Det vill säga att själva begreppet är förknippat med att det finns olika kulturella skillnader.²

Muslimska elever och framför allt slöjbärande flickor har blivit vanligare i svenska skolor. Därför tycker jag det är intressant att se hur slöjbärande flickor upplever sina liv i svenska skolor och om de upplever gemenskap, utanförskap i svenska skolor.

---

¹ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/sma-barn-ska-inte-ha-sloja>

² Ljungberg, Caroline ” Den svenska skolan och det mångkulturella en paradox” 2005.S. 67-74

Jonas Otterbeck är en islamlog och har skrivit en bok som heter *Islam Muslimer och den svenska skolan*. Han påpekar att muslimska föräldrar ibland ser med misstänksamhet på religionsundervisning i svenska skolor. De kan frukta att deras barn påverkas till att överge sin religion.³ Det är inte bara slöjan som hindrar integrationen och skolarbetet i svenska skolor utan det finns andra faktorer så som muslimernas religionsutövande i skolan. Det är bland annat muslimska högtider och exempel på detta kan vara Ramadan. Ramadan är det muslimska årets nionde månad. Den innebär att muslimer fastar från att äta, dricka, röka, och ha sexuella handlingar under dygnets ljusa timmar. Fastan kan påverka skolarbetet, att eleverna bli trötta men det betyder inte att eleverna behöver vara lediga från skolan.⁴

Författaren nämner även att muslimiska klädvanor och framför allt slöjbärande flickor innebär större utmaningar i samband med idrott än i andra skolämnen. Med detta menar han att inte visa kroppen och samtidigt bära slöja kan få konsekvenser när en muslimsk elev ska utöva någon idrott och duscha efteråt. Detta gör att muslimska föräldrar kan reagera på att deras döttrar ska vara nakna tillsammans med andra tjejer i omklädningsrummet. Otterbeck nämner att vissa skolor har löst det bland annat genom separata duschar. Likaså kan simundervisningen vara ett problem som hindrar integrationen i svenska skolor. Konflikter uppstår när unga flickor som bär slöja inte vill delta i simundervisningen eftersom de inte vill visa sig lättklädda och ställer krav på könsbaserad simning.⁵ Otterbeck nämner att vissa skolor har löst det genom att idrottsläraren ger muslimska elever andra fysiska aktiviteter.⁶

---

³ Otterbeck, Jonas. *Islam, muslimer och den svenska skolan*. Studentlitteratur. 2000. S 49.

⁴ Otterbeck, 2000. S.66

⁵ Otterbeck, 2000. S.57-60

⁶ Ibid. S.50-60

1.

Syfte

Detta är en kvalitativ studie som syftar till att undersöka hur unga muslimiska flickor som bär slöja upplever de svenska skolorna. Är det positiva eller negativa upplevelser? Syftet med min uppsats är att genom intervjuer försöka förstå och undersöka vilka upplevelser slöjbärande flickor har. Upplever de utanförskap och gemenskap eller inte. För att få svar på mina frågeställningar har jag intervjuat några slöjbärande flickor med invandrabakgrund. Detta för att försöka förstå deras upplevelser och tankar och sedan kunna dra slutsatser för att förstå problemet. Slöjbärande flickor som jag intervjuade kommer från skolor både där det finns många elever med invandrabakgrund och där det finns flest elever med svensk bakgrund.

Frågeställningar

1. Hur påverkar slöjan intervju flickorna som är slöjbärande i de svenska skolorna?
2. Vilka faktorer påverkar, enligt intervju flickorna gemenskap och utanförskap i den svenska skolan?

Bakgrund

Här vill jag bara presentera vad slöjan är, och vad står det om muslimsk klädstil i Koranen och hur tolkar man det. Jag vill även påpeka att diskussionen om det är ett påbud att bära slöja eller inte i Koranen kan ses utifrån flera perspektiv och tolkningssätt. Mina intervju flickor tolkar slöjan som plikt. De menar att den muslimska identiteten skapas genom att bära slöja. Jan Hjärpe är en islamolog och har skrivit en bok som heter *99 frågor om islam*. Han påpekar att för många muslimska flickor är slöjan ett uttryck för den muslimska identiteten.⁷

Slöja är ett kvinnoplagg som täcker håret och ofta, men inte alltid, ansiktet och ibland hela kroppen. Slöja bärs av religiösa, kulturella, politiska eller andra skäl. I den islamska kulturen används ordet slöja för olika huvuddukar som bärs av muslimska kvinnor utomhus. Det finns olika typer av slöjor för kvinnor tillämpas i olika muslimska traditioner. Följande är exempel på de populäraste typerna av slöja.

Hijab, sjal som täcker håret, halsen och axlarna

Chador, tyg som täcker hela kroppen utom ansikte, händer och fötter

Abaya, ytterplagg som täcker hela kroppen utom ansikte, händer och fötter

Niqab, ogenomskinlig slöja som täcker ansiktet utom ögonen

Burka eller Chadri, plagg som täcker hela kroppen inklusive ansiktet och ögonen.⁸

Den gemensamma definitionen för slöjan är att det är ett plagg, som ofta, men inte alltid täcker ansiktet. Man ska vända sig till Koranen och profetens Sunna och läsa den för att förstå meningen eller innebörden av slöjan. Det finns verser om den muslimska klädstilen i Koranen. Den första versen är.

Och säg till de troende kvinnorna att de bör sänka blicken och lägga band på sin sinnlighet och inte visa mer av sina behag än vad som anständigtvis kan var synligt; låt dem därför fästa slöjan (khimār) så att den täcker barmen.⁹

⁷ Hjärpe, Jan, *99 frågor om islam*, 2004, s. 104-106

⁸ <https://sv.wikipedia.org/wiki/Sl%C3%B6ja>, även <https://sites.google.com/site/muslimsktro/sloejan>

⁹ Koranen an-Nūr 24:30-31

Mohammed Knut Bernström, han var diplomat och koranöversättare. Bernströms arbete om Koranens budskap kom ut 1998.¹⁰ Han översatte Koranen till svenska och hänvisade det till Ibn Kathīr när han förklarar ordet Khimar. Ibn Kathir är en islamisk imam som har tolkat Koranen i sin bok (Al-tafser), han hör till den shafitiska rättskola som är en av de fyra rättskolor inom islam.¹¹

Han skriver att Khimar är någonting som täcker och som används för att täcka huvudet.¹² En annan vers som står i Koranen och nämner slöjan/Jilbab är surat Al-ahzab

Profet! Säg till dina hustrur och dina döttrar –och till [alla] troende kvinnor – att de [utanför hemmet] noga sveper om sig sina ytterplagg (*jilbāb*); på så sätt blir de lättare igenkända [som anständiga kvinno och undgår att bli ofredade. Gud är ständigt förlåtande, barmhärtig].¹³

Denna vers är riktad till profetens hustrur och döttrar och till de troende kvinnorna i allmänhet. Bernström har översatt denna vers som han hänvisade till Ibn Kather. Han skriver att kvinnan ska dölja sitt behag mot alla män undantagna från detta är följande.

1. Hennes nära släktingar och hennes make.
2. Män som är fria från sexuella begär och som ofta besöker husen.
3. Bebisar och små barn innan de hunnit få någon uppfattning om det sexuella.¹⁴

En del muslimer tolkar detta som endast gällande för profetens familj, medan andra muslimer ser profetens fruar som förebilder och således bör regeln överföras till alla muslimska kvinnor. Olika muslimer tolkar in olika innebörder i vad orden betyder och syftar till.¹⁵

Slöjan ska enligt verserna som står i Koranen och enligt Bernströms översättning som han hänvisar till Iben Kather omfatta blygsamhet, bra tal och rätt uppförande. Detta beteende förväntas enligt religionen även från männens sida.

¹⁰ <https://www.fokus.se/2009/10/mohammed-knut-bernstrom/>

¹¹ <http://www.islamguiden.com/kvinna/huvudduken.pdf>

¹² Bernström, Muhammed Knut. 1998:511

¹³ Koranen, al-Ahzāb, 33:59

¹⁴ Ibn Kathīr, 2000:45b

¹⁵ Hjärpe, 2004, S. 52-53

1.

Slöjan ska inte vara en anledning till unga slöjbärande flickor att uppleva mobbning, och utanförskap, i svenska skolor. Det beror på att Sverige har religionsfrihet som innebär varige individ har rätt att utöva sin religion/tro, så länge man inte kränka någon annan med den. Detta bero på att meningen med slöjan (enligt muslimsk tro) är att muslimska kvinnor skall enligt religionen bedömas enligt deras inre skönhet och hur de är som personer och inte utifrån deras utseende.¹⁶

---

¹⁶ <https://sites.google.com/site/muslimsktro/sloejan>

Tidigare forskning

I detta kapitel vill jag först nämna, att det finns väldigt lite forskning som behandlar slöjan i de svenska skolorna. Det var svårt att hitta några tidigare undersökningar, som rör sig nära min uppsats frågeställningar. Det som kommer att tas upp här är de delar i forskningen och avhandlingar som är relevanta för just denna uppsats.

I detta kapitel kommer jag att redovisa två avhandlingar och tre vetenskapliga artiklar. Detta för att jag skall kunna förstärka resultatet, resonera kring analysen och slutsatsen. Jag ska på olika sätt knytta an till min studie i relation till mina frågeställningar, bland annat hur upplever unga slöjbärande flickor svenska skolor. De vetenskapliga artiklarna belyser många teman som jag kan relatera till när jag analyserar.

Klara Folkesson jobbar som HR- konsult och Jämställdhetsstrateg. PhD, modern urbanhistoria på Karolinska institutet i Stockholm. Hon har skrivit en avhandling vid namn ”Inkludering, marginalisering, integration? Enskilda medborgares identifikationer och kommunalpolitisk utveckling” som fokuserar på den lokala invandrar- och integrationspolitiska utvecklingen i Botkyrka kommun, samt på enskilda migranter i lokalsamhället, mellan åren 1972 och 2002. Syftet med avhandlingen är att undersöka hur livet skiljer sig för individuella migranter på lokal och kommunal nivå. Folkesson har delat upp avhandlingens empiriska material i två delar. I den första undersökningen har hon intervjuat 19 informanter. Det var muslimska kvinnor med erfarenhet av migration som intervjuades. I den andra undersökningen har hon använd sig av arkiverat material från Botkyrka kommun. Arkivmaterialet innehåller, beslut, protokoll, handlingar, verksamhetsberättelser, rapporter, propositioner och betänkanden. Allt arkivmaterial är fokuserat på migranter under aktuell tidsperiod.¹⁷

Hon skriver att faktorer som bostad, arbete, inkomst och utbildning har negativt påverkat migranter som anlände till Sverige under 1990 och i början 2000-talet. Forskningen som Folkesson utgick från visar att synen på invandrare förändrades under 1950 talet och framåt. det vill säga att det som inte var accepterat under 1950 talet är accepterat i dagens samhälle. Föreställningarna av etniska och kulturella grupper skapar uppdelning och olikheter i det mångkulturella samhället. Dessutom kan en dold diskriminering uppstå i till exempel arbetslivet och inom integrationspolitiken på grund av olikhetstanken. Folkesson skriver

---

¹⁷ Folkesson, Klara, Inkludering, marginalisering, integration? Enskilda medborgares identifikationer och kommunalpolitisk utveckling”. Örebro universitet, 2012. S. 15-20

1.

också att marginaliseringen och exkluderingen uppstår på grund av den ofrivilliga invandrarentitet som handlar om uppdelningar mellan vad som betraktas som svenskt och vad som betraktas som annorlunda. Målen var att skapa ett hållbar utvecklad samhälle som skulle vara präglad av jämlikhet och jämställdhet. Invandrarna skulle integreras i det svenska samhället genom bland annat språkkunskaper och yrkesförberedning. Folkesson tar fram en viktig faktor, som gör att invandrare upplever utanförskap, och det är mediernas roll som ofta framställer invandrarna som egoistiska och annorlunda till exempel invandrare anses ofta som kriminella enligt hennes analys.¹⁸ Folkesson har även intervjuat unga slöja bärande kvinnor och frågat dem om deras upplevelser. Hon skriver att dessa kvinnor är medvetna om att det finns negativa föreställningar och fördomar hos andra om att slöjan är ett tvång och ett symboliskt förtryck och att de vill skapa en egen identitet genom att bära slöja. Detta beror på att de vill försvara sig från de starka och negativa stereotyperna om muslimska kvinnor. Folkesson påpekar att det är många unga kvinnor har börjat bära slöja efter flytten till Sverige. Anledningen till detta är att många vill synas som religiöst subjekt i ett sekulariserat samhälle som det svenska samhället.¹⁹

Smith och Wings skriver i sin artikel som heter ”Critical Race Feminism Lifts the Veil Muslim Women, France, and the Headscarf Ban”, att slöjan kan se olika ut beroende på vilket land man kommer från. Dessutom att det finns vissa verser i koranen som talar om behovet av att täcka alla blygsamheter och behag.

((Och säg till de troende kvinnorna att de bör sänka blicken och lägga band på sin sinnlighet och inte visa mer av sina behag än vad som anständigtvis kan var synligt; låt dem därför fästa slöjan (khimār) så att den täcker barmen Även i surat al-Nur

(24), vers 60. Profet! Säg till dina hustrur och dina döttrar – och till [alla] troende kvinnor – att de [utanför hemmet] noga sveper om sig sina ytterplagg (*jilbāb*); på så sätt blir de lättare igenkända [som anständiga kvinnor och undgår att bli ofredade. Gud är ständigt förlåtande, barmhärtig].²⁰

---

¹⁸ Folkesson, , 2012. S. 24

¹⁹ Folkesson , , 2012.S. 166

²⁰ Adrien Katherine Wing* & Monica Nigh Smith. “Critical Race Feminism Lifts the Veil?: Muslim Women, France, and the Headscarf Ban ” 2006 .S. 750-751

Artikeln belyser slöjans problem i Frankrike och framför allt i franska skolor. De skriver att slöjan skall vara eller är en rättighet som innebär att kvinnor ska ha både rättighet och frihet att bära den. Det vill säga att alla unga flickor och kvinnor skall kunna bära slöja i alla skolor och alla andra verksamheter. Smith och Wings påpekar att samhället inte vinner eller bli aldrig bättre genom att förbjuda slöjor, symboler och religioner. Författarna diskuterar även lagen som infördes i Frankrike år 2006 som förbjuder bärandet av religiösa symboler i offentliga skolor såsom kristna kors, slöjor o.s.v. Författarna skriver att syftet med denna lag var att minska diskrimineringen som riktat mot slöja bärande kvinnor/flickor i skolor, på arbetsplatser och i samhället många muslimer och även icke-muslimer betraktar denna lag som diskriminerande och orättvis.²¹ Det vill säga att denna lag går emot religionsfrihet som innebär att man har rätt att utöva sin religion. Författarna har intervjuat åtta slöja bärande kvinnor/flickor och frågat dem angående deras upplevelser och hur det känns efter att Frankrike införde denna lag. Dessa intervjuade kvinnor/flickor känner sig frustrerade för att de anser slöjan som en del av personliga friheten. Vissa av kvinnorna vill inte ens diskutera sin tro och slöjan för att de anser att slöjan är en privat sak.²² Författarna skriver också att vissa slöja bärande kvinnor är trötta på att motivera anledningen till allmänheten varför de bär slöja och varför de inte vill ta av den²³. Resultaten som Smith & Wings kommit fram till är att de flesta slöja bärande kvinnor/ flickor ser slöjan som frihet och inte förtryck. Slöjan är förknippad med kvinnoförtryck och beror på att media ofta ger negativa bilder om slöja bärande kvinnor och skriver negativa saker om slöjan. Sammanfattningen av denna artikel är att författarna har kommit fram till att slöjan är en rättighet. Alla kvinnor/ flickor som vill ska ha rätten att bära den.²⁴

Caroline Ljungberg har skrivit en avhandling som heter *Den svenska skolan och det mångkulturella en paradox*. Avhandlingen är fokuserad på tre områden och det är skolan som värde – och normförmedlare, den mångkulturella skolan samt skolans lokalisering i tid och rum.²⁵ Hon skriver också att den gemensamma definitionen för begreppet mångkulturalism är att den beskriver populationen inom ett avgränsat område. Att själva begreppet är förknippat med att det finns olika kulturella skillnader. Att det är människor som lever inom landets gränser och som kan grupperas efter kulturella skiljelinjer. Dessa skiljelinjer konstrueras på grundval av en föreställd gemensam etnisk bakgrund eller en gemensam nationell härkomst.

---

²¹ Wing* & Smith, 2006.S. 745-74

²² Wing* & Smith., 2006 .S.748-749

²³ Ibid. S. 759-760

²⁴ Ibid. S. 789-790

²⁵ Ljungberg. 2005. S. 67-74

1.

Dessutom att begreppet mångkulturalism till exempel kan kopplas med migranter och globalisering.²⁶

Caroline Ljungberg skriver att när man talar om den mångkulturella skolan så är invandrarproblem (elever som är födda i ett annat land eller har föräldrar som är det) som avses. All mångkulturell utbildning är riktad mot elever med invandrabakgrund och inget som berör elever med etnisk svensk bakgrund.²⁷

Hon påpekar att begreppet mångkulturell skola ofta uppfattas av de flesta som invandrarskola. Många har negativa bilder av den mångkulturella skolan som ofta kopplas med utanförskap, marginalisering och kriminalitet. Hon menar också att skolan har en viktig identitetsskapande funktion där elevernas bild av sig själva i förhållande till det omgivande samhället formas. Allt som eleverna upplever i skolan kommer att påverka dem senare i livet. Här menar hon att social segregering kan uppstå genom upplevt utanförskap i skolan. Hon påpekar att skolan har ett speciellt ansvar att motarbeta utanförskapet och främlingsfientlighet i samhället.²⁸

Hon poängterar att föreställningar om olika bostadsområden också påverkar föreställningarna om de skolor som finns i området. Med detta menar hon att stadens fysiska rum och invånarnas mentala rum har starka samband. Det innebär att våra föreställningar, minnen, erfarenheter och fördomar kopplas till inre och yttre platser.²⁹

Utifrån hennes intervjuer med ett antal rektorer, kommer hon fram till att den mångkulturella skolan anses vara lika med invandrare och även delar av samhället som domineras av dessa.³⁰ Hon kom fram till att vissa skolor, med stor del ”invandrarelever”, är mer mångkulturella än skolor med lägre andel ’invandrare. ”Detta kan tyckas paradoxalt med tanke på en slags konsensus som råder, att samhället eller Sverige är mångkulturellt”.³¹

Ursula Berge är en svensk författare och debattör. Hon skriver en artikel som heter ”Bekämpa insidans grindvakter” och som belyser integrationens problem i det svenska samhället under

---

²⁶ Ljungberg, 2005 S.106-107

²⁷ Ibid. S. 113-115

²⁸ Ibid. S. 130-131

²⁹ Ibid. S. 140-141

³⁰ Ibid. S. 103-104

³¹ Ibid. S. 105

1.

1990-talet och framåt. Hon skriver att det blev en uppdelning i det svenska samhället och av bostadsområdena. På grund av detta bildades ett ständigt vi och de. Berge menar att invandrarnas boende ofta läggs utanför centrum där det ofta är billigare att bo och därför tvingas invandrare att flytta dit. De hamnar då utanför centrum precis som de lever utanför vårt samhälle. Hon skriver också problemen med integration uppstår när det krävs att invandrarna ska anpassa sig till det svenska samhället.³² Hon menar att det är väldigt bekvämt för svenskarna för att de lever i deras samhälle och de är redan anpassat till detta. Med Grindvakter menar Berge att det är de som har makten i samhället till exempel arbetsgivare, hyresvärdar och andra som hindrar invandrare att komma in i samhället. Till exempel att man tillhör ett visst folkslag. Vidare menar hon att genom att bekämpa allt detta kan vi få det integrerade samhället som vi förväntar oss.³³

Hjerm & Bohman skrev en artikel som heter "Främlingsfientlighet- hundra år av forskning" de belyser främlingsfientlighet och faktorer som hindrar integrationen i samhället.

I sin forskning har de kommit fram till att integrationen har misslyckats över allt i världen och inte bara i det svenska samhället. Låg utbildning och låg status är två faktorer som hindrar integrationen och spelar stor roll för skapandet av främlingsfientlighet. Med låg status menar forskarna att man bli mer fientlig då man är rädd att nya personer tar deras jobb om det finns ont om arbete. Med låg utbildning menar forskarna att folket inte har så mycket kunskap om just främlingar, vilket gör att detta skapar vidare fördomar som inte stämmer.³⁴

Hjerm & Bohman skriver båda låg status och låg utbildning spelar stora roller för personens attityd mot främlingsfientlighet. Forskningen har även visat sig att personer som är väldigt religiösa ofta är främlingsfientliga. De skrev också att nära relation med invandrare har en positiv påverkan, vilket gör att personerna bli mindre fientliga, eftersom vi påverkas av vår omgivning. Omgivning, miljön och låg ekonomin är faktorer som påverkar vår ställning till invandrare. Hjerm & Bohman har även diskuterat hur politiken har påverkat integrationen både nu och på framtiden. Forskarna skriver att politiken är det viktigaste faktorn som har stort betydelse för hur främlingsfientlighet ser ut i ett land.³⁵

---

³² Berge, Ursula "Bekämpa grindvakterna" 2012 .S.32-33

³³ Berge, 2012 s.34

³⁴ Hjerm, Mikael. "Främlingsfientlighet- hundra år av forskning." 2012 s.9-10 i essä

³⁵ Hjerm, Mikael, 2012 s.9-10

Teori

I detta kapitel behandlas de teorier och begrepp som är relevanta för min uppsats. Jag har valt att utgå ifrån teorier; etablerade och outsiders, teorin om islamfobi och begrepp såsom Segregation och integration. De utvalde teorier är relevanta att använda till att skapa en förståelse för resultaten eftersom att teorierna bland annat innefattar, fördomar och utanförskap som anses vara centrala faktorer för positiva/negativa upplevelser som unga slöjbärande flickor upplever i svenska skolor och talade om under intervjuarna.

Norbert Elias

I boken *Etablerade och outsiders* skriver Norbert Elias om grupperingar och utanförskap, som uppkommer i samhället. Han delar upp grupperna i etablerade och outsiders samt tar upp begreppet moralisk differentiering.

För att jag ska få svar på mina frågor ska jag använda mig av dessa begrepp för att förklara hur utanförskap och gemenskap påverkar unga slöjbärande flickor i svenska skolor. Elias teori och begrepp kan ge mig en förståelse för mekanismerna bakom ett utanförskap, då många unga slöjbärande flickor kan hamna utanför skolans normer och i utanförskap.

Elias förklarar i sin bok vad begreppet moralisk differentiering betyder. Det innebär att det finns grupper som uppträder moraliskt och korrekt än andra, följer normer, lagar och regler och betar sig enligt kraven som kulturen ställer på dem vilket bidrar till ordning. Med andra ord är de väldigt styrda av sin kultur, religion och tradition. De lever efter kulturens lagar, regler, normer och värderingar mer än vad andra grupper gör.³⁶ Han har även förklarat vad begreppen etablerade och outsiders innebär. Outsider är den grupp som är svagast inom sitt område, detta på grund av till exempel dålig ekonomi. Med etablerade menar han den grupp som är starkast och högst uppsatt i sitt område.³⁷

Elias har gjort en undersökning av två bostadsområden i en engelsk förort. Syftet var att undersöka varför ett område som är präglad av invandrare hade högre frekvens ungdomskriminalitet jämfört med ett område som är präglad av etniska engelsmän. Han har undersökt två olika områden, som hade olika frekvens gällande ungdomskriminalitet. Under

---

³⁶ Elias & Scotson, *Etablerade och outsiders*, Lund: Arkiv förlag ,2010 s.11-14

³⁷ Elias & Scotson. 2010 s.8-10

1.

de år som undersökningen pågick visade det sig att den skillnad i brottsfrekvens som funnits mellan områdena försvann men inte bilden på själva området.

Bilden på det bostadsområde som ansågs brottsbelastat förändrades inte. Det sågs fortfarande som ett sämre område och de som bodde där betraktades som sämre människor.

Den enda skillnaden som framkom i hans bok är att den sociala sammanhållningen såg olika ut bland invånarna i de två områdena.³⁸

För att förstå vad den sociala sammanhållningen är, har Elias delat upp grupperna i två olika grupper. Den första gruppen kallar han för etablerade och med detta menar han att denna grupp har väldigt bra sammanhållning. Dessutom har denna grupp levt med varandra länge, lärt känna varandra bra, har samma normer, värderingar och levnadsätt. Den andra gruppen som han kallar för outsiders är svag och saknar den sociala sammanhållningen.³⁹

Styrkor hos etablerade och svagheter hos outsiders ledde till att de etablerades identitet blev starkare. Elias skriver också om outsiders skulle göra något negativt så bekräftas den bild som etablerade har av outsiders. Om outsiders istället skulle göra något positivt, så blunder gruppen etablerade för bilden.

Vidare menar Elias att det är svårt för någon i gruppen etablerade att bryta mot reglerna och börja umgås med outsiders gruppen. Detta beror på att den etablerade gruppen ofta ser på outsiders gruppen som laglösa, odisciplinerade och i avsaknad av livsplaner.

Elias skriver också att den negativa bild som outsiders gruppen har kan förstärkas genom att den etablerade gruppen skvallrar i sitt område och på detta sätt förstärks den negativa bild som outsiders gruppen hamnar i.⁴⁰

Integrationen

Jag kommer att använda mig av begreppet integration i min uppsats för att undersöka hur unga slöjbärande flickor upplever och hur de integrerar sig i den svenska skolan. Integration är ett begrepp som definieras enligt integrationspolitik och används för att rubricera processen

---

³⁸ Ibid .S. 9-10

³⁹ Ibid. S 30-31

⁴⁰ Ibid .S 28,30,31,32,33

1.

där individer med annan etnisk bakgrund än den svenska blir en del av samhället. Integration innebär att en individ med annan bakgrund ska känna sig delaktig och att alla ska få ta en plats i samhällsgemenskapen.

Integrationen förutsätter att det finns respekt och förståelse mellan individer och kunskap om varandras synsätt kultur och samhälle. Detta skapar samförstånd, respekt och jämlikhet bland individer. Att integrera sig i det svenska samhället betyder inte att invandrarna ska ge upp kulturella särart, sitt sätt att vara eller sitt ursprung, utan att de ska bli en del av samhället.⁴¹

Segregation

Segregationen är ett begrepp som definieras enligt migrationsverkets information och som innebär att individer som har liknande etnisk bakgrund är bosatta inom samma område mer än vad de skulle ha gjort om man delade upp dem slumpmässigt i landet.

Begreppet segregation är uppdelad i två delar. Första delen innebär att det finns boendeuppdelningar mellan invandrare och inrikes födda. Andra delen är de etniska enklaver som innebär att individer är bosatta inom områden där det finns individer från samma land. Man kan mäta den etniska segregationen genom att jämföra antalet grannar som har samma etniska bakgrund med vad antalet skulle blivit om man delade personerna slumpmässigt i landet.⁴²

Jag kommer att använda mig av begreppet segregation då jag ska intervjua unga slöjbärande flickor som är bosatta inom områden där de flesta är invandrare men som både går i skolor med många elever med invandrarbakgrund och där det finns flest elever med svensk bakgrund.

---

⁴¹ <https://www.informationsverige.se/Svenska/Samhalle/Samhallsorientering/Sidor/Den-svenska-integrationspolitiken.aspx>

⁴² <http://www.migrationsinfo.se/valfard/boende/segregation/>

Islamfobi

Mattias Gardell har skrivit en bok som heter *Islamofobi*. Boken handlar om islamfobi, historisk islamfobi och den nutida debatten om ämnet i Europa och Sverige. Han menar att negativa fördomar eller åsikter om muslimer beror på att de praktiserar islam.⁴³ Gardell tar upp en undersökning som handlar om trakasserier som svenska muslimer upplevt. Mattias har gjort undersökningen, och den utfördes år 2008. Det var både könen som undersöktes och de var 15-30 år gamla. 90 procent hade trakasserats av okända och trakasserierna hände på offentliga platser. Det var 70 % slöjbärande kvinnor/flickor som trakasserats. Andra hade kallat dem terrorister, påskkärring och så vidare. Dessutom förklarade de slöjbärande kvinnorna att andra har knuffat dem och försökt dra bort deras slöjor.⁴⁴

Begreppet islamfobi yttrar sig ibland även i rasistiskt motiverade våldsdåd mot muslimer. Islamfobi är ett samlande begrepp för fördomar om och fientlighet mot islam och muslimer.⁴⁵ Själva begreppet syftar på rädsla, hat, rasism, och fördomar som riktar sig mot islam, och muslimer.

Det finns olika typer av islamfobier, den första typen är ekonomisk islamfobi. Den innebär att man ofta vid ekonomiska kriser tror att muslimer som invandrare kommer att ta alla arbeten i landet eller att alla muslimer bara lever på bidrag. Den andra typen är kulturell islamfobi, som innebär att muslimer härstammar från lägre kulturer som är dåligt utbildade jämfört med svensk och västerländsk kultur.⁴⁶ Detta gör att praktiserande muslimer behandlas eller möts hårdare än icke praktiserande muslimer.⁴⁷

Men det finns många icke-muslimer i Sverige som inte alls har något emot att muslimer bor i Sverige och utövar sin religion. Dessutom att de har daglig kontakt med muslimer genom exempelvis arbetsplatser och fritidsaktiviteter.⁴⁸

---

⁴³ Gardell, Mattias (2010). *Islamofobi*. Stockholm: Leopard Förlag.S.19

⁴⁴ Gardell, 2010 .s. 243

⁴⁵ <http://www.levandehistoria.se/fakta-fordjupning/islamofobi>

⁴⁶ Otterbeck, Jonas & Bevelander, Pieter (2006). *Islamofobi: en studie av begreppet, ungdomars attityder och unga muslimers utsatthet* . S.22-24

⁴⁷ Otterbeck,& Bevelander, 2006. S.13

⁴⁸ Otterbeck & Bevelander, 2006.S. 56

Metod

Jag har valt att göra en kvalitativ undersökning och med hjälp av intervjuer besvara mina frågeställningar. Den metodansats som jag har valt och tycker är relevant till min uppsats är fenomenologi. Begreppet fenomenologi handlar om att förstå ett fenomen eller en upplevelse som visar den verkliga vardagen i samhället. Till exempel när en människa går igenom något som är svårt, upplever mänskliga upplevelser.⁴⁹ Fenomenologi handlar om människors uppfattningar och åsikter.⁵⁰

Det finns för- och nackdelar med fenomenologi. Nackdelen med fenomenologi är att den inte kan säga så mycket om saker och ting på ett objektivt sätt. Detta beror på att fenomenologi tar fasta på människors subjektiva upplevelsevärld. Fördelen med fenomenologi är att den ger möjlighet till mycket information. En annan fördel är att den lyfter fram subjektivitet och känslor. Den ger oss en bild som vi inte är medvetna om, att det är den verklighet vi lever i. Fenomenologin syftar i detta fall till att rikta blicken mot ett subjekts livsvärld, det vill säga hur ett subjekt upplever ”vardagslivet”.⁵¹

Anledningen till att jag valde just den här metodansatsen beror på att jag vill undersöka unga slöjbärande flickors upplevelser i och åsikter om svenska skolor.

För att få bättre förståelse har jag valt att använda mig av semistrukturerad personlig intervju. I en sådan intervju har forskaren redan valt frågor och ämne som tas upp. Denscombe menar att om forskaren har fasta frågor så finns plats för följd frågor, (om de uppkommer under intervjun). Personliga intervjuer betyder att det är ett möte mellan intervjupersonen och forskaren. Fördelen med denna typ är att tankarna kommer endast från en källa och det är informanten.⁵² Jag tänkte börja intervjun med bestämda frågor och sedan låta respondenten svara fritt. Efter jag har samlat ihop intervjumaterialet så ska jag dela upp det i de olika faktorer som påverkar slöjbärande flickor som utanförskap och gemenskap.

---

⁴⁹ Denscombe, Martyn 2009, *Forskningshandboken- för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Studentlitteratur AB, Lund. 109-111

⁵⁰ Andreas, Fejes, Robert ,Thornberg 2015, *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber 131-133

⁵¹ Denscombe, 2009, S. 120-122

⁵² Ibid,233-235

Urval

Den typ av urval som jag har valt kvoturval. Kvoturval är fördelningen av människor i olika kategorier som till exempel etnisk bakgrund, kön. Det betyder inte att urvalet görs på ett slumpmässigt sätt, för det är forskaren som bestämmer om vilka individer som skall vara med och inte i undersökningen.⁵³ Kvoturval passar bra till min undersökning för att jag vet vilka personer jag ska intervjua och jag inte gör valet på ett slumpmässigt sätt. Jag har valt att intervjua tre flickor i olika åldrar och med olika ursprung. Två flickor bor i Skåne och går på en mångkulturell skola. Denna skola ligger i ett område som är präglad av invandrare och där många slöjbärande flickor bor. Jag har även intervjuat en flicka som bor i Småland och som går på en skola där det är flest svenskar, vidare ligger skolan i ett område som är präglad av etniska svenskar. Jag vill se om det finns stora skillnader mellan skolor där det finns få eller inga invandrare och skolor med många invandrare.

Etiska frågor

När jag har intervjuat mina respondenter ska jag redovisa den färdiga intervjun för respondenten så hon själv kan bestämma vad hon tycker och om hon är nöjd med resultatet. Detta beror på att intervjuaren inte är fri från sitt moraliska obehag som intervjun kan komma med bara för att respondenten godkänner produkten. Det vill säga att respondenten kan svara enligt vad intervjuaren tycker bara för att respondenten känner intervjuaren.

Dessutom kan det alltid uppstå etiska problem vid redigering samt publicering⁵⁴. Alla mina intervju flickor är under 18 år så jag har fått samtycke från deras föräldrar.

Utifrån detta skall jag försöka att låta respondenten styra över vad hon vill svara på och inte, så det inte blir missförstånd eller problem senare. Det som intervjupersonen inte blir nöjd med skall jag självklart ta bort för att respektera respondenten. Före intervjun talar jag om hur jag kommer att gå tillväga och ger lite mer information om vad jag vill ta reda på, så att det inte blir några missförstånd under intervjuns gång. Jag kommer även att spela in intervjun så att det blir lättare att samtala med respondenten istället för att fokusera på att skriva. Mina intervju personer har valt att vara anonyma så jag kommer istället skriva ut intervjuerna under fingerade namn i resultatet.

---

⁵³ Eriksson Barajas, K., Forsberg, C & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap: vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. (1.utg.) Stockholm: Natur och Kultur. S 95-96

⁵⁴ Hedin, Anna. *En liten lathund om kvalitativ metod med tonvikt på intervju*. 2011 s. 5

1.

Khadja som bodde i Småland fick jag träffa hemma hos mig för att jag inte kunde åka dit. Det var lättare med Fatima och Habibba som bodde i Skåne för att jag kunde träffa dem när jag vill och när det passar de. I början av intervjun var både jag och intervju flickorna nervösa men efter ett tag blev de mer bekväma och samtalet gick bättre. Ibland fick jag avbryta när det blev för långt och ibland fick jag förklara frågorna för intervju flickorna.

Intervjufrågor

Jag har inte använt mig av bestämda frågor under intervjun, men jag hade huvudfrågor som jag ville få ut av intervjun. Huvudfrågorna var uppdelade i tre olika ämnen eller faktorer som påverkade unga slöjbärande flickor i svenska skolor. Jag började intervjun med att ställa dessa huvudfrågor tills jag fick igång samtalet och sedan ställde jag frågor utifrån respondentens svar kopplat till mitt ämne. Intervjupersonerna fick själva bestämma vad de ville berätta och inte.

1. Hur länge har du burit slöja?
2. Har någon i din familj slöja?
3. Vad betyder slöjan för dig?
4. Varför skall en kvinna/flicka bära slöja?
5. Vilka upplevelser har du av att komma in på den svenska skolan?
6. Hur tror du att omgivningen tänker kring dig - kan du beskriva?
7. Vem umgås du med?
8. Hur bemöts du av vuxna i skolan, till exempel lärarna och annan skol- personal?
9. Hur ser du på slöjans framtid i den svenska grundskolan? Tror du att det blir hårdare segregerat?

Resultat

Sammanfattning

Jag har samlat ihop mina resultat utifrån mina intervjuer. Berättelserna börjar med en kort presentation av de unga slöjbärande flickorna för att bland annat ge en bakgrundsbild av vad slöjan har för betydelse för dem, deras möjligheter, erfarenheter och upplevelser av de svenska skolorna. I de sammanfattande kommentarerna kommer jag lägga fokus på de viktigaste delarna som hela uppsatsen syftar på, som upplevelser, bemötande, utanförskap och gemenskap. Jag har intervjuat tre unga slöjbärande flickor för att se hur de upplever dessa faktorer i svenska skolor. Eftersom att intervju flickorna valde att vara anonyma så har jag valt att hitta på namn på respektive respondent. Jag har valt att presentera flickorna var för sig själv för att göra det enkelt för läsaren att följa med i texten och veta vem som sagt vad.

Fatima

Intervjuperson ett är en flicka som är 14 år gammal och går i årskurs sju. Hon har burit slöja sedan hon var tolv år gammal. Hon kommer från en mångkulturell skola, där de flesta elever har invandrarbakgrund. Både hennes mamma och hennes stora syster bär slöja. Hennes mamma är mammaledig och hennes pappa jobbar som taxichaufför.

För henne betyder slöjan allt, den skyddar henne och gör att folk respekterar henne. Hon påstår att hon vill likna profetens Muhammed fruar och döttrar genom att bära slöja.

Jag menar att den visar att jag är muslim och den skyddar mig.

Folk respekterar mig, jag menar att jag kan vara mig själv och genom slöja jag försöker efter liknar profetens fruar och hans döttrar och framför allt Alysda- Fatima. De är vår eller min största kvinnliga förebildar.⁵⁵

För Fatima står det tydligt i Koranen och i Haditherna om slöjan, och hon tolkar det som plikt. Dessutom är de båda stora grupperna inom shia och sunna muslimer överens om det, enligt henne.

För att det en plikt och det står båda i koranen och i Haditherna, även shia och

---

⁵⁵ Person ett Fatima

1.

sunna muslimer är överens om att slöjan/ Hijab är en plikt inom Islam ⁵⁶

Hon har bra upplevelser av svenska skolor för att det är många som är slöjbärande i hennes klass. Hon berättar även att hon har en gång blivit mobbad av en elev på grund av hennes slöja

Det är bra upplevelser, och som du ser vi är nästan sju tjejer som har slöja, vi är många, men det kan hända att folk eller andra elever från andra klassar kan rätta oss men Detta händer sällan. Det var en gång när jag sa ett fult ord till min kompis på skoj och andra klasskamrater hörde detta. Då kom en killa från klassen till mig och sa, du får inte säga detta ord för du har slöja. ⁵⁷

Fatima tror att vissa människor anser att man är perfekt om man är religiös och framför allt slöjbärande flickor förväntas vara religiösa och perfekta.

Jag tror att vissa folk eller han trodde att jag var religiös (bara för att jag har slöja), och en religiös tjej eller en tjej med slöja förväntas vara perfekt. Det är en dum fördom för att ingen är perfekt. ⁵⁸

Hon tycker att omgivningen och hela samhället har fördomar om slöjan som att det är varmt på sommaren, att slöjbärande kvinnor inte kan bada, och att alla som bär slöja är förtryckta. ”Jag vet att de har fördomar om slöja att den är förknippat med kvinnoförtryck och de tycker att det är varmt att bära slöja på sommaren och det är svårt att bada med slöjan” ⁵⁹

Hon uppfattar sig som annorlunda för att hon bär slöja, och för att hon umgås med slöjbärande flickor. ”Jag har annorlunda utseende och klädstil, alltså jag har slöja, och jag umgås med två tjejer som har slöja”. ⁶⁰

---

⁵⁶ Person ett Fatima

⁵⁷ Person ett Fatima

⁵⁸ Ibid Fatima

⁵⁹ Ibid fatima

⁶⁰ Ibid Fatima

1.

Skolpersonal bemöter henne ofta trevligt, men påstår också att hon och hennes kompisar vid ett tillfälle har blivit mobbade av skolpersonal som tycker att det synd om henne och hennes kompisar för att de bär slöja. ”Mina lärare är mycket trevliga men vaktmästern har sagt till oss en gång. Jag tycker att det är synd om er tjejer, ni är små och ni har slöja”.⁶¹

Hon tror att slöjan kommer att bli en del av samhället och det beror på att Sverige har haft stort antal migranter under de senaste åren. Många slöjbärande kvinnor flydde till Sverige och det gör att slöjan kommer att vara accepterad och vanligare inom det framtida Sverige och framför allt de svenska skolorna.

Jag tror inte det, för att det är jätte många muslimer och framför allt muslimska slöja bärande kvinnor och tjejer som kom till Sverige. Jag tror att slöjan kommer att bli mycket vanligt i Sverige och i den svenska skolan på Framtiden.⁶²

Khadja

Intervjuperson två är en flicka som kommer från ett område och en skola där majoriteten är svenskar. Hon är 16 år gammal och hon började använda slöja för fyra år sedan. Hon går i årskurs 9. Hennes mamma bär slöja men inte hennes små systrar. Hennes mamma läser svenska på Sfi (svenska för invandrare), och hennes pappa jobbar i en fabrik.

Slöjan innebär för henne många viktiga saker, såsom symbolisk religiös och muslimsk identitet.? Hon menar att genom slöjan kan en muslimsk kvinna/flicka skapa en muslimsk identitet och visar tydligt att hon är muslim.

Den betyder många saker för mig, bland annat, symbolisk religiös, muslimsk identitet, skydd. Jag menar att jag inte behöver säga att jag är muslim de flesta kan se att jag är en muslimsk tjej, utan att jag behöver säga det.⁶³

Hon tolkar slöjan som plikt utifrån de verser som står i koranen.

---

⁶¹ Ibid Fatima

⁶² Ibid Fatima

⁶³ Perosn 2 Khadja

1.

Jag tror och tolkar slöjan som plikt enligt de verserna, (Och säg till de troende kvinnorna att de bör sänka blicken och lägga band på sin sinnlighet och inte visa mer av sina behag än vad som anständigtvis kan var synligt; låt dem därför fästa slöjan (khimār) så att den täcker barmen). Även . Profet! Säg till dina hustrur och dina döttrar – och till [alla] troende kvinnor – att de [utanför hemmet] noga sveper om sig sina ytterplagg (*jilbāb*); på så sätt blir de lättare igenkända [som anständiga kvinnor] och undgår att bli ofredade. Gud är ständigt förlåtande, barmhärtig.⁶⁴

Hon upplever mobbning, utanförskap i hennes skola för att det en skola som präglad av svenska elever och det är bara tre flickor som bär slöja i hela skolan. Slöjan är någonting som är nytt för denna skola och inte accepterad för att den betraktas som främmande.

Jag upplever mobbningen i skolan, och utanförskap. Min klass består av 26 elever och vi är bara tre elever som är svenskar med invaderare bakgrund, vi är två tjejer och en kille. Det är bara jag och två till som har slöja i hela skolan.⁶⁵

Hon berättar att hon hamnar alltid utanför och de enda som vill umgås med henne är en flicka som inte bär slöja men har samma bakgrund och religion. Hon berättar även att hennes kompis hamnar ofta utanför för att hon umgås med henne. Ingen av deras klasskamrater vill dela eller jobba med dem och när det är grupparbete hamnar de alltid utanför.

Det är alltid jag och min kompis hon är också muslim men hon har ingen slöja. Andra elever i skolan och i klassen inte vill umgås med henna för att hon umgås med mig. Det är därför vi hamnar utanför alltid.⁶⁶

Hon har blivit mobbad i sin skola, vissa elever har kastat papper och suddgummin på henne för att hon bär slöja. Hon berättar att en klasskamrat har dragit av hennes slöja för att se vad hon har under slöja. Hennes lärare har reagerat på ett oprofessionellt sätt. Läraren tyckte det var okej att killen ville se hennes hår, han ville bara känna och se vad hon har under slöjan, det är okej enligt denna lärare.

Jag har blivit kallad för fulla ord och de kastade på mig suddgummi och papper. Det var en gång

---

⁶⁴ Person 2 Khadja

⁶⁵ Person 2 Khadja

⁶⁶ Ibid Khadja

1.

när en elev drog min slöja för att se mitt hår framför hela klassen och läraren var ute med en elev för att ha betygssamtal, min kompis var sjuk den dag. Jag sprang till läraren och berättade allt för henne. Hon har vidare pratat med honom och han sa att han ville känna på mitt hår. Han vill se om jag har något annat under slöjan. Jag blev arg på läraren och sa till henne att han inte får röra på mitt huvud och sedan gick jag hem och berättade allt för mina föräldrar.⁶⁷

Vidare berättar hon att hennes föräldrar blev mycket upprörda på grund av händelsen och lärarens reaktion. Hennes föräldrar försökte lösa problemet genom att kontakta och bestämma ett möte. De försökte göra henne accepterad i skolan genom att visa alla andra elever och framför allt andra flickor i skolan att hon liknar dem genom att andra flickor fick se hennes hår. Flickorna i hennes klass tyckte synd om henne för att hon har fint hår och att hon täcker det med slöja, hon har dock förklarat meningen med att bära slöja för klasskamraterna.

Mina föräldrar blev rädda och sa att jag ska stanna hemma tills de löser problemet. Andra dag ringde min pappa till skolrektorn och berättade allt för henne och hur läraren reagerade, hon bestämde ett möte med mina föräldrar, jag, och min lärare. De har pratat jätte mycket under mötet. Rektorn har sagt att det kommer att ta tid tills alla andra elever accepterar mig för att jag och de andra två tjejer var de första som hade slöja i denna skola, det är nytt för eleverna. Min mamma kom på ett förslag och det var att jag skulle visa mitt hår till alla andra tjejer i min klass i omklädd rummet, för det var bara tjejer och även när vi har slöjd för det var också bara tjejer. Både läraren och rektorn tyckte det var en bra idé och det var ett sätt att göra mig accepterad i skolan. Jag har förklarat för de att slöjan inte påverkar mitt sätt att arbeta, det är ju bara ett extra klädesplagg och att det är jag som utför arbetet och inte min slöja.⁶⁸

Hon ser sig som annorlunda, för att hon bär slöja, har annan religion också vidare. Hon tror även att omgivningen och hela samhället har fördomar om slöjan och unga slöjbärande flickor, att slöjan är förknippad med kvinnoförtryck.

Jag uppfattar mig som annorlunda, jag ser ju annorlunda ut och jag har annat utseende annan bakgrund och annan religion. vissa folk tror att det är slöjan som utför arbetet och inte själva kvinnan, eller tjejen som bär den. Det är jag som utför arbetet och inte min slöja och att slöjan hänger ihop med kvinnoförtryck..⁶⁹

Hon bemöts inte alltid så bra från skolpersonal. Det vill säga att vissa av skolpersonalen har fördomar om slöjan och att alla slöjbärande kvinnor är förtryckta och inte får bestämma

---

⁶⁷ Ibid Khadja

⁶⁸ Ibid khadja

⁶⁹ Ibid Khadja

1.

någonting. Hon berättar att hon har blivit mobbad av hennes bildlärare som trodde att hon var förtryckt bara för att hon bär slöja.

Jag fick skrika en gång på min bildlärare och lämna lektionen för jag tyckte att hon mobbade mig fast på ett indirekt sätt. Jag sa till henne att jag inte vill att andra elever ska få se min tavla som jag målade. Hon får inte hänga ut den i skol skolkorridor . Hon sa till mig framför alla elever, har du frågat dina föräldrar om att det okej att hänga ut din tavla. Jag sa till henne det är jag som inte vill och inte mina föräldrar och kan du sluta blanda mina föräldrar i allting. Detta sa jag med hög röst.⁷⁰

Angående sløjans framtid i Sverige menar Khadja att det beror på vilket område eller skola som slöjbärande flickor hamnar i. Det vill säga att slöjan kommer att bli normaliserat och accepterat i de områden och skolor där det finns flest människor med invandrabakgrund, medan det kommer bli tvärtom i de områden och skolor med flest svenskar.

Jag tror det bero på vilket område eller skola man hamnar i. Jag menar att, det är Mycket lättare i stora städer som t.ex. Göteborg och Malmö där det finns många tjejer med slöja i skolan, vilket gör att slöjan blir acceptabelt. Det är lite svårare i område där det är nästan bara svenskar som t.ex. Smålandsstenar för att slöjan är helt främlingen.⁷¹

Habibba

Intervju person nummer tre är en flicka som kommer från blandad skola, där det är både etniska svenskar och svenskar med invandrabakgrund finns. Hon har slöja, går i årskurs 8 och är 15 år gammal. Hennes storasyster bär slöja men inte hennes mamma. Hennes mamma är undersjuksköterska och hennes pappa jobbar som bilmekaniker.

Slöjan betyder mycket för henne, bland annat att hon kan vara sig själv och att folk ser henne som person inifrån och inte utifrån, att folk inte bedömer henne utifrån hennes utseende.

Den betyder mycket för mig. Jag menar att jag kan vara mig själv genom slöja, att folk kan se mig inifrån och inte utifrån. Att folk reagerar på mig som person och inte reagerar på hur jag ser ut.⁷²

---

⁷⁰ Ibid Khadja

⁷¹ Ibid Khadja

⁷² Ibid Khadja

1.

Hon har läst och tolkat verserna som står i Koranen som plikt och hon är medveten om att andra som är icke-slöjbärande kan tolka de verserna som inte plikt. "För att det är en plikt, jag tror att det är en plikt oavsett vad folk tycker om det är ett krav inte. Det står tydliga verser i Koranen i surat al-Nur"⁷³ Hon har bra upplevelser av den svenska skolan för att hon precis som alla andra elever är annorlunda och har annan bakgrund, religion och utseende. Detta gör att hon känna sig en del av klassen och en del av skolan.

Jag har bra upplevelser, min skola och framför allt min klass innehåller alla typer av människor, det finns folk som är ateister, kristna religiösa och har olika utseende, vanliga svenskar och svenskar med invandra bakgrund.⁷⁴

Hon tror att vissa människor har fördomar om slöjan att den är förknippad med kvinnoförtryck för att de saknar kunskap om slöjan. De vet inte varför en kvinna ska bära slöja. Detta beror på enligt henne att slöjbärande kvinnor inte är aktiva i samhället, de syns inte och detta förstärker de negativa fördomar som vissa personer har om slöjan.

Jag tror att de tycker synd om mig för att jag täcker mitt hår och de har fördomar om slöjan att den är för knippat med kvinnotryck. Det förstår jag för att vissa folk inte har kunskap om slöjan. De vet inte vad betyder slöjan för oss, varför vi bär och vad är meningen med den. Dessutom att kvinnor med slöja inte syns i samhället de hamnar ofta utanför trots att vi lever i modernitet.⁷⁵

Hon uppfattar sig som annorlunda, men det är inget problem alls, för att hennes skola är en blandning av hela världen. Hon upplever gemenskap för att de liknar varandra, alla har olika bakgrund, olika religion och olika hudfärg men det gör att de känner sig lika, accepterar varandra och alla umgås med varandra. Hon bemöts även bra av all skolpersonal och tycker att de ofta är trevliga mot henne.

Jag ser ju annorlunda men det har jag inga problem med, för att som jag sa vi alla är annorlunda i klassrummet. Det finns de ljusa, mörka, religiösa, ateister, muslimer och buddister. Jag är kompis med alla, men jag har två tjejer som är bästa kompisar till mig, en är svensk hon är ateist, och hon andra är muslim men hon bär slöja. Skolpersonal är bara bra, jag tycker att alla skolpersonal är trevliga.⁷⁶

---

⁷³ Ibid Khadja

⁷⁴ Ibid khadja

⁷⁵ Ibid Khadja

⁷⁶ Ibid Khadja

1.

Hon tror att slöjan kommer att bli mycket vanligt i det framtida Sverige och i de svenska skolorna. Detta beror på att många slöjbärande kvinnor har kommit till Sverige de senaste åren. Samtidigt menar hon att alla slöjbärande kvinnor har både rättigheter och skyldigheter. Rättigheter att bära slöja men också skyldigheter att arbeta bort de negativa fördomar som vissa människor har eller förknippar med slöjan såsom kvinnoförtryck. Hon menar att slöjbärande kvinnor ska synas i samhället och de ska arbeta för att förbättra deras situation både i samhället och i skolan, och folk som har fördomar ska förstå att det är den slöjbärande kvinnan/flickan som utför arbetet och inte själva slöjan.

Sverige innehåller alla typer av människor och jätte många muslimer som har kommit till Sverige nu (senaste tiden). Detta underlättar jätte mycket, tror jag. Dessutom att, vi måste arbeta för att förbättra situationen för slöja bärande kvinnor och tjej båda i skolan och i samhället, det kan vi göra genom att synas mer i samhället. För att som jag sa till dig slöjan är ofta förknippat med kvinnoförtryck och det är både ett hinder och ett problem som hindrar slöja bärande kvinnor att komma in i samhället. Folk ska förstå att det själva kvinnan/ tjejen som utför arbetet och inte slöjan.⁷⁷

---

⁷⁷ Ibid Khadja

1.

Analys

Svaren från de olika respondenterna om hur de upplever de svenska skolorna, deras tankar och åsikter tycker jag stämmer ganska bra överens med tidigare forskning. Min analys kommer att bestå av de tolkningar och förklaringar som jag har gjort med hjälp av mina teoretiska perspektiv och jag ska även koppla resultatet till tidigare forskning när jag finner det relevant och intressant. Utifrån resultaten och de faktorer som intervjupersoner berättade kommer jag att dela analysen i tre olika punkter för att tydliggöra den för läsaren.

1. Unga slöjbärande flickors upplevelser i den mångkulturella svenska skolan jämfört med den etniskt svenska skolan.
2. Identitetskapandet genom att bära slöja och upplevelser såsom utanförskap, gemenskap och mobbningen pga. slöjan.
3. Slöjan och segregationen i Sverige och i de svenska skolorna.

1. Unga slöjbärande flickors upplevelser i den mångkulturella svenska skolan jämfört med den etniska svenska skolan.

De gemensamma faktorer som Fatima, Khadja och Habibba har, är följande. De är tre tonåriga och unga slöjbärande flickor. Fatima och Habibba går i en mångkulturell svensk skola som är präglad av elever som har annan bakgrund, annan religion än den etniskt svenska. De bor i ett område som ligger i Skåne och som är präglad av svenskar med olika bakgrund. Khadja både går i en skola och bor i ett område som ligger i Småland, där de flesta är etniska svenskar.

Det finns stora skillnader när det gäller deras upplevelser av både de mångkulturella och de etniska svenska skolorna. Fatima och Habibba har bra och positiva upplevelser av sin skola för att det finns många slöjbärande flickor som går i skolan och även elever med olika ursprung. Det är inte alls det samma för Khadja, hon har negativa upplevelser av sin skola. Detta beror på att hon tillhör den etniska svenska skola som vidare innebär att hon är annorlunda i sin skola. Det gör att hon inte blir accepterad i hennes skola för att andra elever tycker hon är annorlunda, på grund av att hon använder slöja.

1.

Norbert Elias har delat upp grupperna i etablerade och outsiders. Han undersökte två områden där den ena gruppen hade gemenskap och den andra gruppen sågs som ett dåligt område och med massa nykomlingar. De etablerade såg sig ofta bättre än outsiders. Han har också skrivit om den moraliska differentieringen. Det handlar om grupper som är styrda av sin kultur, normer, lagar, regler och som betar sig på ett gemensamt sätt mer än vad de andra gör. Vidare påverkar detta positivt etablerade grupper att de bli högst i områden och starkast. Samtidigt påverkar den outsiders gruppen negativt genom att de förblir svaga och lägst i kedjan. I detta fall räknas unga slöjbärande flickor som exempelvis Khadja som outsiders. Hon ses som ett hot mot de etablerades levnadssätt, normer och värderingar för att hon har slöja och utövar en annan religion.

Elias beskriver vidare att de som bodde i områden med många invandrare kände sig trygga och hemma, men samtidigt hamnade de utanför samhället. Bilden av dessa områden som präglas av invandrare är ofta negativ.⁷⁸

Teorin passar bra med resultatet gällande den mångkulturella och den etniskt svenska skolan. Fatima och Habibba har bra upplevelser av deras skola och känner sig trygga för att de kommer från en mångkulturell skola.

Både Ljungberg och Elias är överens om att det området man hamnar i är en viktig faktor som påverkar upplevelser. Föreställningar om olika bostadsområden påverkar föreställningarna om de skolor som finns i området. Vidare menar Ljungberg att det ofta finns fördomar om skolor som ligger i ett invandrantätt område. Detta ger negativa bildar av den mångkulturella skolan som ofta kopplas till invandrarproblem.⁷⁹

De etniskt svenska skolorna anses ofta vara bättre av de etablerade än den mångkulturella skolan enligt Ljungberg. Detta stämde överens med vad Elias har kommit fram till att de etablerade såg sig alltid bättre än outsiders.

Främlingsfientlighet är en viktig faktor som gör att slöjan är accepterad i de flesta mångkulturella skolor där det finns många slöjbärande flickor och mindre accepterad i de svenska traditionella skolorna. Okunskap och negativa fördomar om till exempel flickor som bär slöja skapar främlingsfientlighet. Khadja var något nytt för hennes skola. Hon var inte accepterad på grund av hennes slöja och på grund av att elever på hennes skola saknade

---

⁷⁸ Elias & Scotson, 2010 s32-35

⁷⁹ Ljungberg, 2015. S. 140-141

1.

kunskap kring varför hon bar slöja. Detta gjorde att hon betraktades på ett främlingsfientligt sätt.⁸⁰

Berge skriver att det blev en uppdelning av bostadsområdena och i det svenska samhället. På grund av detta bildades ett ständigt vi och de. Detta kan kopplas till det svenska samhället och de svenska skolorna idag, det vill säga att uppdelningen av de olika bostadsområdena har delat de svenska skolorna och skapat två olika bilder som man förknippar med de olika bostadsområdena. De vanliga etniskt svenska skolorna förknippas ofta med bra bilder medan de mångkulturella skolorna förknippas med invandare eller elever som har problem.⁸¹

2. Identitetskapandet genom att bära slöja och upplevelser såsom utanförskap, gemenskap och mobbningen pga. slöjan.

Intervjufllickorna vill skapa sina egna identiteter genom att vara slöjbärande. Fatima, Habbiba och Khadija är överens att slöjan skapar den muslimiska identiteten. Detta stämmer överens även med vad Folkesson har kommit fram till i sin avhandling. Hon skriver att många slöjbärande kvinnor vill skapa sina egna identiteter genom att bära slöja. Dessutom vill de försvara sig mot de starka och negativa stereotyperna som finns om muslimska kvinnor. De har valt slöjan av egen vilja och tycker inte att slöjan är förtryckande mot kvinnor, då de själva får välja om de ska använda slöja.⁸²

Slöjan kan vara ett hinder som vidare hindrar integrationen i de svenska skolorna. Mina intervjufllickor upplevde utanförskapet, samt mobbning i sina skolor och bara gemenskap med liknande grupper. Khadija berättade att hon alltid hamnar utanför när det är grupparbete. Den enda som vill umgås med henne är kompiserna utan slöja som har samma bakgrund och religion. Khadija och hennes kompis bildade sin egen grupp, de är outsiders som är svagare medan de andra eleverna är andra gruppen som Elias kallar för etablerade och de är mycket starkare. samma sak gällde för Fatima och Habbiba men tvärtom. Med detta menas att

---

⁸⁰ Hjerm, 2012 S.9-10

⁸¹ Berge, 2012, S.32-33

⁸² Folkesson 2006.S 166

1.

Habbiba och Fatima umgås mycket med invandrare och kommer från en invandrarskola och även ett invandrarområde. Detta gör att de hamnar utanför det svenska samhället men samtidigt bildar sina egna grupper som gör de starkare och känner sig trygga.⁸³

Resultat visar att alla respondenter upplevde mobbningen i både den etniska och i den mångkulturella svenska skolan. Alla flickor har varit mobbade på grund av slöjan från lärare, skolpersonal eller elever. Att folk mobbar kvinnor/flickor som bär slöja beror på de negativa fördomar som till exempel att slöjan förtrycker kvinnor och att slöjan ofta förknippas med kvinnoförtryck, enligt mina respondenter. Här vill jag utgå från tidigare forskning vad Wings & Smitt har kommit fram till. De skriver att slöjan är förknippad med kvinnoförtryck och det beror på att media ofta ger negativa bildar om slöjbärande kvinnor och skriver negativa saker om slöjan och då skapas fördomar.

I detta fall vill jag även utgå från islamfobi som jag tidigare nämnde. Islamfobi är ett samlat begrepp för fördomar om och fientlighet mot islam och muslimer. Detta innebär vidare att folk kan ha fördomar om att slöjan är ett tecken på förtryck. Slöjan innebär å ena sidan en premis för deltagande, men å andra sidan ger slöjan en tydlig/färdig bild av religionen då den gör kvinnorna till vad Gardell förklarar som ”*synlige muslimer*”. Denna synlighet kan öka risken för utsatthet och kränkningar av just islamfobisk karaktär.⁸⁴

3. Slöjan och segregationen i Sverige och i de svenska skolorna.

Resultatet utifrån respondenter kring hur slöjbärande flickor upplever integration och segregation i det framtida Sverige och i de framtida svenska skolorna ser olika ut. Fatima och Habbiba tror att slöjan kommer att vara mycket vanlig och accepterad i det framtida Sverige och i de svenska skolorna. Detta beror på det stora antal migranter som har kommit till Sverige och framför allt slöjbärande kvinnor. Habbiba menar att alla slöjbärande kvinnor måste synas i samhället och i skolan för att bearbeta de negativa fördomar som vissa människor har om slöjan. Hon menar att slöjbärande kvinnor ska kämpa för att integreras och

---

⁸³Ljungberg, 2012.S. 140-141

⁸⁴. Gardell, 2010. S.242

1.

bli en del av det svenska samhället och den svenska skolan. Detta stämmer överens med vad integrationen innebär.⁸⁵

Khadja tycker att slöjans integration och segregation i det framtida Sverige och de framtida svenska skolor kommer att bero på vilket område slöjbärande kvinnor kommer att hamna i. Enligt henne kommer slöjan att vara vanligare och acceptabelt i de områden som är präglad av svenskar med andra ursprung. Dessutom att det kommer att bli svårare eller hårdare segregat och mindre acceptabelt i de områden som präglas av etniska svenskar. Detta stämmer överens med vad begreppet segregation innebär, enligt migrationsinfo.⁸⁶

---

⁸⁵ <https://www.informationsverige.se/Svenska/Samhalle/Samhallsorientering/Sidor/Den-svenska-integrationspolitiken.aspx>

⁸⁶ <http://www.migrationsinfo.se/valfard/boende/segregation/>

Slutsats

Syftet med denna uppsats var att se hur unga slöjbärande flickor upplevde de svenska skolorna och hur de upplevde gemenskap samt utanförskap. För att få svar på mina frågeställningar valde jag att göra en kvalitativ studie genom personliga semistrukturerade intervjuer. Jag intervjuade tre flickor som kom från mångkulturella och från en etnisk svensk skola för att få olika perspektiv.

Studien visade att samhällets inställning när det gällde uppdelning av bostadsområden skapade segregation i skolan. Vidare kunde negativa fördomar uppstå på grund av okunskap och framför allt vilken typ av skola de slöjbärande flickorna hamnade i. Detta påverkade i sin tur hur slöjbärande flickor upplevde de svenska skolorna.

Anledningen till varför intervju flickorna valde att använda slöja var för att uttrycka sin identitet eller komma närmare Gud.⁸⁷

Khadja upplevde främlingsfientlighet på sin skola. Hon valde att helst umgås med individer från samma bakgrund eller invandrare överhuvudtaget för att hon kände sig mer accepterad bland invandrare än bland etniska svenskar.⁸⁸ Hon kände ingen gemenskap bland svenska elever och fick inte chansen att komma in i den sociala gemenskapen, på grund av de fördomar som redan fanns om invandrare och framför allt slöjbärande flickor.

Slöjan betyder allt för de intervju flickorna. Det vill säga att slöjan betyder trygghet, plikt och muslimsk identitet för intervju flickorna. Gemensamt för alla respondenter och för vad Folkesson har kommit fram till är att de muslimska identiteterna skapas genom att bära slöja.

Genom media, okunskap och islamfobi skapas fördomar såsom att slöjan är förknippad med kvinnoförtryck. Detta påverkade slöjbärande flickor att de mobbades på grund av fördomar. Fördomar om slöjan kan vara ett sätt att förtrycka kvinnor.

Det bildades ett ständigt vi och de i de svenska skolorna. Det vill säga att den mångkulturella skolan ofta sågs som invandrarproblem och ofta låg i de områden som är präglad av

---

⁸⁷ Gardell, 2010. S, 183.

⁸⁸ Mikael, Hjerem” 2012 s. 12

1.

invandrare. Det finns negativa bilder om de svenska mångkulturella skolorna men samtidigt har de slöjbärande flickor som jag intervjuade och går i mångkulturella skolor, bra och positiva upplevelser av sina skolor. Detta beror på att de har liknande kultur, religion, bakgrund, känner gemenskap och framför allt de flesta flickor är slöjbärande.

De etniska svenska skolorna ses ofta som bra skolor och ligger ofta på högre nivå men välkomnar inte alltid slöjan. Slöjan är ofta inte accepterad och förknippad med fördomar som kan anses som hot mot de etniska skolorna, Khadjas upplevelser är ett exempel på detta. Slöjan kan bli normaliserad samt accepterad i Sverige och i skolorna om fördomarna bearbetas och slöjbärande kvinnor/flickor syns mer i samhället och i de svenska skolorna.⁸⁹

---

⁸⁹ Intervjuperson nummer 2 (Habibba)

Referenslista

Litteratur

Andreas, Fejes, & Robert ,Thornberg 2009, *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.

Eriksson Barajas, K., Forsberg, C &Wengström , Y. (2013s). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap: vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. (1.utg.) Stockholm: Natur och Kultur.

Denscombe, Martyn 2009, *Forskningshandboken- för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Studentlitteratur AB, Lund

Elias& Scotson, 2010 *Etablerade och outsiders*, Lund: Arkiv förlag,

Otterbeck, Jonas. *Islam, muslimer och den svenska skolan*. Studentlitteratur. 2000.

Hjärpe, Jan (2004). *99 frågor om Islam och något färre svar*. Leopard Förlag.

Bernström, Knut *Mohammed. Koranens budskap*. Stockholm: Proprius: 2000

Otterbeck, Jonas & Bevelander, Pieter (2006). *Islamofobi: en studie av begreppet, ungdomars attityder och unga muslimers utsatthet*. Stockholm: Forum för levande historia

Gardell, Mattias (2010). *Islamofobi*. Stockholm: Leopard Förlag.

Avhandlingar

Folkesson, Klara *Inkludering, marginalisering, integration? Enskilda medborgarens identifikationer och kommunalpolitisk utveckling* Örebro universitet 2012
(<http://oru.diva-portal.org/smash/get/diva2:548444/FULLTEXT02.pdf>)

Ljungberg, Caroline (2005): *Den svenska skolan och det mångkulturella en paradox?* Malmö: Malmö studies in International Migration and Ethnic Relations No 4. Linköping: Linköping Studies in Art and Science No 329.

Artiklar

Adrien Katherine Wing* & Monica Nigh Smith. Critical Race Feminism Lifts the Veil?: Muslim Women, France, and the Headscarf Ban, 2006
http://lawreview.law.ucdavis.edu/issues/39/3/articles/DavisVol39No3_WING.pdf (9/4 2015 kl 20:23)

Artiklar från tidskrifter

1.

Berge, Ursula, 2012 ”Bekämpa grindvakterna”. *I Framtider*,

Hjerm, Mikael. Bohman, Andrea. 2012 ”Främlingsfientlighet- hundra år av forskning”. *I Framtider*,

Internet

<http://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/sma-barn-ska-inte-ha-sloja> (hämtad 2017-03-14)

<https://sv.wikipedia.org/wiki/S1%C3%B6ja> (hämtad 2017-02-28)

<https://sites.google.com/site/muslimsktro/sloejan> (hämtad 2017-02-28)

<https://www.informationsverige.se/Svenska/Samhalle/Samhallsorientering/Sidor/Den-svenska-integrationspolitiken.aspx> (hämtad 2017-01-30)

<http://www.migrationsinfo.se/valfard/boende/segregation/>

<http://www.levandehistoria.se/fakta-fordjupning/islamofobi> (hämtad 2017-03-03)

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Islamofobi> (hämtad 2017-03-03)

<https://studentportalen.uu.se/portal/portal/uusp/student/filearea?uusp> hämtad (2017-02-22)

(Liten lathund om kvalitativ metod med tonvikt på intervju 11-08-25.pdf)

Källmaterial

1. Intervju med Fatima 2017-01-28
2. Intervju med Habibba 2017-01-29
3. Intervju med Khadja 2017-02-11

1.

Transkribering av intervju två eller person två. Min intervju är anonym och det är därför förkortningarna står istället för namn. X står för den som jag intervjuade och Z står för mig, som ställde frågor.

Z: Ska vi börja?

X: Ja

Z: Hur länge har du burit slöja?

X: Vaaa

Z: Hur gammal var du när du började bära slöja?

X: Ehhhhh, jag tror jag var tolv år gammal och nu jag är 16 år gammal, så det eeee för tre år sedan.

Z: Okej, och hur känns det efter tre år, är du van vid den nu?

X: Amm, det känns bra, annars jag skulle ta av den.

Z: Okej, hur är det med din familj, har någon i din familj slöja?

X: Jaaa, min mamma har slöja men inte mina små systrar.

Z: Ahh, hur många syster har du ?

X: Två systrar har jag.

Z: Hur gamla är de?

X: Hon som är yngre än mig är 12 år och hon lilla är 9 år gammal.

Z: Ahmmm, vad tycker de om slöja, vill de bära den sen, när de bli lite äldre. Förstår du mig?

X: Ja, ja , jag förstår men, frågan är eeeee, om de vill ha den eller bära slöja hela tiden.

Z: Vad menar du?

X: Aså, nu när vi gå till Moské, så brukar de låna mina slöjor för att bära den, och de brukar ta av den så fort vi kommer ut från moskén, så att jag tror att de vill bära den viss tid och inte alltid som jag gör, sen vet jag inte hur de tänker på framtiden, jag kan inte läsa deras hjärnor, hahhaa.

Z: Ahhh, okej, ja man vet aldrig, men vad tror du, tycker de om att bära slöja eller inte?

1.

X: Ahh, som jag sa till dig jag vet inte hur de tänker, jag kan inte öppna deras hjärnor och se hur de tänker, hahah, men jag tror att de vill bära slöja bara när de umgås med flickor som har slöja, för att de gör det när vi gå till Moskén då alla andra flickor har slöja.

Z: Okej, har de inte provat och bära slöjan i skolan?

X: Ja, jag kan läsa, det är surat Al-Nur, vers, nummer 31 i Koranens 24:e kapitel

(Och säg till de troende kvinnorna att de bör sänka blicken och lägga band på sin sinnlighet och inte visa mer av sina behag än vad som anständigtvis kan var synligt; låt dem därför fästa slöjan (khimār) så att den täcker barmen).

Även i surat al-Nur (24), vers 60. *Profet! Säg till dina hustrur och dina döttrar – och till [alla] troende kvinnor – att de [utanför hemmet] noga sveper om sig sina ytterplagg (jilbāb); på så sätt blir de lättare igenkända [som anständiga kvinnor] och undgår att bli ofredade. Gud är ständigt förlåtande, barmhärtig.*

Z: Ja, men det står ingenstans i det du läste att slöjan är ett krav eller Fared, det bara tolkningar, och man kan inte säga att slöjan är ett krav, plikt eller Fared bara genom tolkningar det ska finns tydliga texter eller verser om det, Vad tycker du?

X: Ja, det stämmer och det finns tydliga verser om att slöjan är en plikt.

Z: Kanske, men inte i det du läste för mig nu, var i koranen står det, kan du?

X: Ja, det står tydligt i början av surat (Al.Nour. 24:1), *En sura vi sänt ner, och framställt som lag. I den har vi uppenbarat tydliga uppenbarelser, så att ni ska kunna ta er i akt.*

Det står ju farmställd som lag, det betyder att allting som står i denna sura är måste, plikt, krav eller Fared. Ehhhhh, jag vet att man kan tolka det på olika sätt men för mig det står tydligt att slöjan är en plikt.

Z: Okej, men visa tolkar Jilbab eller hijab på olika sätt och framför allt att slöjan inte är alls en plikt eller?????

X: Ja, jag vet men jag bry mig inte, för mig slöjan är en plikt.

Z: Okej, Jag förstår dig?

X: Ammm

Z: Hur är det med din skola?

X: Vad är det med den, hahahahahah

Z: Haha, Jag menar vilka upplevelser har du av att komma in på den svenska skolan?

X: Ahh, joo det är mycket dåliga upplevelser jag har.

1.

Z: Skulle du kunna berätta?

X, Ja, absolut.

Z. Ammm

X: Jo, mycket dåligt upplevelser som ja sa, jag upplever mobbningen i skolan, och utanförskap.

Z. Amm

X: Min klass består av 26 elever och vi är bara tre elever som är svenskar med invaderare bakgrund, vi är två tjejer och en kille. Det är bara jag och två till som har slöja i hela skolan.

Z: Kan du beskriva hur du upplever eller upplevt mobbningen och utanförskap, kan du berätta mer om det?

X: Ja, det här förbättrat sig nu i nian men det var värre när jag var i årskurs 7.

Z: Varför det?

X: För att slöjan var helt nytt och oacceptabelt bland eleverna och även vissa lärare. Ingen ville jobba med oss när det är grupp arbete. Vi hamnar alltid utan för.

Z: Du sa vi, vem är ni?

X: Ja, det är jag och min kompis hon är också muslim men hon har ingen slöja. Andra elever i skolan och i klassen inte vill umgås med henna för att hon umgås med mig. Det är därför vi hamnar utanför alltid.

Z. Har du och din kompis försökt umgås med andra i klassen, jag menar att, har ni försökt sitta med de på rasterna och pratat allmänt eller hälsat på dem när ni gick förbi eller annat?

X: Asååå, vi har inte gått till de direkt men vi hälsar varandra, och jag ser att de inte vill umgås med mig och med min kompis, det syns joo.

Z: Hur då?

X: Eeee. De tittar inte på oss, inte sitter bredvid oss, och när det är grupp arbete ingen vill vara med oss.

Z: Okej, du sa nåt om mobbning och att du har blivit mobbad, kan du berätta för mig?

X: Ja,

Z: Amm, berätta!

X: Jag har blivit kallad för fulla ord och de kastade på mig suddgummi och papper. Det var en gång när en elev drog min slöja för att se mitt hår framför hela klassen och läraren var ute med en elev för att ha betygsamtal, min kompis var sjuk den dag.

1.

Z: Ohhh, hur reagerade du, vad gjorde du?

X: Jag sprang till läraren och berättade allt för henne . Hon har vidare pratat med honom och han sa att han ville känna på mitt hår. Han vill se om jag har något annat under slöjan. Läraren sa så till mig.

Z: Ammm!

X: Jag blev arg på läraren och sa till henne att han inte får röra på mitt huvud och sedan gick jag hem och berättade allt för mina föräldrar.

Z: Hur har dina föräldrar reagerat; vad gjorde de?

X: Ohhhhhh, det var kaos denna dag, mina föräldrar blev rädda och sa att jag ska stanna hemma tills de lösa problemet.

Z: Vad gjorde de sedan?

X: Amm, andra dag ringde min pappa till skolrektorn och berättade allt för henne och hur läraren reagerade, hon bestämde ett möte med mina föräldrar, jag, och min lärare. De har pratat jätte mycket under mötet. Rektorn har sagt att det kommer att ta tid tills alla andra elever accepterar mig för att jag och de andra två tjejer var de första som hade slöja i denna skola, det är nytt för eleverna.

Z: Okej, men hur löste ni det?

X: Jo, min mamma kom på ett förslag och det var att jag skulle visa mitt hår till alla andra tjejer i min klass i omklädd rummet, för det var bara tjejer och även när vi har slöjd för det var också bara tjejer. Både läraren och rektorn tyckte det var en bra idee och det var ett sätt att göra mig accepterad i skolan.

Z: Vad hände efter mötet, blev det som de sa?

X: Jaa, det blev som vi har bestämt under mötet och tjejerna tyckte att mitt hår var mycket fint och det är synd att jag täcker den, men jag har förklarat till dem varför jag bär slöja.

Z: Hur har du förklarat?

X: Jag har sagt till de att slöjan är en plikt och att det är jag som gör allting, eeeeeee och som utför arbetet och inte min slöja.

Z: Har den hjälpt, blev det bättre sedan?

X: Ja, det blev det, de slutade med att kasta papper och suddgummin på mig men ehhhh, men fortfarande jag och min kompis hamnar utanför när det bli till exempel grupparbete.

Z: Men hur känns det nu efter allt detta?

X: Det eeee lite, lite bättre men som jag sa fortfarande hamnar utanför.

1.

Z: Okej, hur tror du att omgivningen tänker kring dig, uppfattar du dig som annorlunda?

X: Jaaaaa, eeee, jag tror att de har fördomar om slöjan.

Z: Vad är det för fördomar?

X: Aså, vissa folk tror att det är slöjan som utför arbetet och inte själva kvinnan, eller tjejen som bär den. Det är jag som utför arbetet och inte min slöja och att slöjan hänger ihop med kvinnoförtryck.

Z: Ahhh, uppfattar du dig som annorlunda?

X: Ja, jag uppfattar mig som annorlunda, jag ser ju annorlunda ut och jag har annat utseende annan bakgrund och annan religion .

Z: Okej, Jag har några frågor till om du orkar?

X: ja, ja kör på.

Z: Vem umgås du med?

X: Med min kompis hon är muslim men har inte slöja och även har invandrare bakgrund som mig.

Z: Varför bara med henne?

X: För att hon liknar mig, hon har inget slöja men vi ha samma religion, samma bakgrund aså vi har gemenskaper som gör att vi känner oss nära och umgås med varandra.

Z: Ahh, okej!

Z: Hur bemöts du av vuxna i skolan läraren och andra skol personal?

X: Inte så bra.

Z: ojfff, kan du berätta något?

X: Ja, jag fick skrika en gång på min bild lärare och lämna lektionen för jag tyckte att hon mobbade mig fast på ett indirekt sätt.

Z: Vad gjorde hon?

X: Jag sa till henne att jag inte vill att andra elever ska få se min tavla som jag målade. Hon får inte hänga ut den i skol kollidoren.

Z: Vad var anledningen?

X: Jag vill inte?

Z: Varför vill inte?

1.

X, Eeeee, jag tyckte att den var full och det är eleverna som bestämmer om läraren ska hänga upp det eller inte.

Z: Okej, Vad hände sedan?

X: Ammm, hon sa så här till mig framför alla elever, har du frågat dina föräldrar om att det okej att hänga ut din tavla?

Z: Ohhhhh, vad sa du till henne?

X: Ja sa till henne vaaaa, hon upprepade samma fråga.

Z: Ojjj, vad gjorde du?

X: Jag sa till henne det är jag som inte vill och inte mina föräldrar och kan du sluta blanda mina föräldrar i allting. Det sa jag med högt röst och sedan lämnade jag klassrummet. Jag har inte sagt till mina föräldrar, men jag sa till rektorn om henne. Jag tror att rektorn har pratat med henne om detta, för att jag ser att hon är försiktigt nu när hon pratar med mig.

Z: Varför sa du inte till dina föräldrar?

X: Eee, för att jag ville inte skaffa problem, jag vet att mina föräldrar kommer att bli arga på läraren och jag ville inte skaffa problem, jag tyckte att det räcker med rektorn, och hon är försiktigt nu med mig.

Z: Sista fråga, orkar du?

X, hahaha, Jaaa

Z: . Hur ser du på slöjans framtid i svenska grundskolan? tror du att det blir hårdare segregerat?

X: Jag tror det bero på vilket område eller skola man hamnar i.

Z: Vad menar du?

X: Jag menar att, det är mycket lättare i stora städer som t.ex. Göteborg och Malmö där det finns många tjejer med slöja i skolan, vilket gör att slöjan blir acceptabelt Det är lite svårare i område där det är nästan bara svenskar som t.ex. Smålandsstenar för att slöjan är helt främlingen.

Z: Så du tror att det platsen man hamnar i och området som präglad av svenskar eller invandrare som kommer att påverka slöjans framtid i svenska grundskolor och om der bli hårdare segregerat.

X: Ahh, exakt

Z: Tusen Tack

X: Varsågod och lycka till med din uppsats

1.

Z: Tack

.

Zaynab Khalaf Mohsen

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se